

Parlament del Dr. Gerard Manresa Formosa **Premi Jordi Gol i Gurina 1.989**

Honorables Consellers,

Senyores, senyors i companys: La consecució d'un premi mai es un bé conquerit, és una donació, un regal o un préstec, que sempre suposa de part dels nostres contemporanis la bondat que inclou i significa concedir una afrena a un company. Avuí la distinció és el "Premi Jordi Gol i Gurina", que m'omple de la més íntima satisfacció i em dóna un gran goig. La bondat és tota de part de la Junta de Govern de l'Acadèmia de Ciències Mèdiques de Catalunya i de Balears per la seva valuosa i generosa concessió, la qual ha constituït per a mi una gran sorpresa, que únicament supera el meu regraciament. Per això, jo us dono gràcies, les més cordials, les més fondes: al Senyor President de l'Acadèmia de CC.MM. de Catalunya i de Balears i a cada un dels membres de la Junta de Govern.

La primera de les meves fidelitats és la memòria, la devoció i l'agraïment als meus pares, que varen inculcar als seus quatre fills, que la vida era per servir i no sols per servir-se'n...i altres tantes més ensenyances que ens els han fet inoblidables.

La segona és també un record agraït i immarcesible, als meus mestres, des d'aquells de la infantesa fins als professors de l'Institut i de la carrera i el doctorat. A tots ells els dedico el meu pensament ple de gratitud per haver il·luminat, amb la seva, la meva intel·ligència i l'entusiasme amb què varen donar-se sense esperar res a canvi del que es dóna.

A l'hora de rebre aquest premi tan significatiu no puc descuidar-me d'aquells que han estat "artífexs" d'aquesta circumstància en la qual un tan important paper han tingut en la meva formació humana. Faré esment ple d'afecte i gratitud del Prof. Joaquim Trias i Pujol i un especialíssim del Dr. Agustí Pedro i Pons, qui fou el mentor de la meva formació mèdica i dels meus inicis professionals.

La tercera la constitueix la vinculació i l'amistat als meus companys, que col·laboraren eficaçment al llarg dels cinquanta anys d'ésser Cap d'Equip i als quals dec gran part de la meva formació fisiopneumològica per les recíproques ensenyances mútuament rebudes que ens han portat a la realització d'una tasca medicoquirúrgica pneumològica intensa, eficient i important!

La quarta és la fidelitat a un esperit terapèutic que ens obliga, no sols a tenir en compte la lesió a guarir, sinó també la reinserció del pacient a la seva vida i al seu món.

La darrera és la meva admiració i la meva estima a la muller i, especialment, a l'esposa de metge, qui comparteix els compromisos professionals del seu marit, les seves renúncies i angoixes i, sobretot, la solitud que causen les llargues hores d'estudi del marit metge, que en justícia corresponen a la esposa.

En aquest moment voldria enviar a la Senyora Gol el vostre i el meu record ple de respectuós fervor, per qui la solitud serà tan llarga com la retrobada, faltant-li la companyia d'en Jordi tan lluminosa com plena de tendresa.

Ha de ser-li un consol veure com la memòria dels seus amics el fan reviure en una nit com aquesta.

A vosaltres, esposes dels meus companys, us prego que accepteu el meu reconeixement per la vostra col·laboració silent en el millorament i el progrés de la medicina catalana i de la humanització de l'atenció i el servei mèdic.

Totes les dones teniu de Marta i de Maria: de Marta la diligent i feinerera, i de Maria la dels somnis i l'amor. Per la vostra presència aquí, convertint

aquest saló en un verger i fent d'aquesta trobada una festa inoblidable, voldria dir-vos la paraula precisa, però plena fins a vessar del seu millor i més noble sentit: Mercès.

L'acte d'avui requereix una eloqüència i una autoritat que em manquen per exaltar la persona i el record de Jordi Gol i Gurina. M'anima pensar que celebrem senzillament un acte "de bon amor" i que la grandor de l'amor no necessita, per manifestar-se, d'instruments brillants i egregis. Ens basta la categoria que correspon a Jordi Gol i Gurina. D'insigne memòria i de record tan viu, que encara m'es difícil creure que no és entre nosaltres.

Avuí, en mi, no hi ha altra cosa que confuses frases de gratitud que no em deixen veure i recordar amb claredat el llarg camí que m'ha dut fins aquí, sortosament fet amb amor.

Voldria demanar-vos senyores, amics i companys, la vostra vènia i la vostra ajuda per tal de revivre uns moments la presència de Gol, animat per la vida que és capaç d'infondre-li la nostra memòria i el nostre record.

Vull imaginar-me que, en lloc de venir a rebre l'immerescut "Premi Gol" que agraeixo amb tota la meva ànima, i que pel fet d'ésser espontani i inesperat m'omple de goig, voldria convertir aquesta reunió en homenatge a la seva personalitat humana, adornada de tantes i extraordinàries qualitats i particularment, fer-li l'ofertament del nostre amor encès per la gratitud pel que ha deixat entre nosaltres: la llum de la seva vida. Entre els caràcters preeminents que singularitzen la vida de Jordi Gol i Gurina, n'hi ha tres que voldria considerar breument aquesta nit:

La seva vocació, la seva generositat i la seva naturalitat.

La motivació principal de Gol va ésser el seu amor a la vida. Va ésser metge per tenir cura i reparar vides. Però tinc la certesa que, en el fons de la vocació d'en Jordi, hi havia un amor més específic: l'home, a qui volia servir amb el seu pensament, amb el seu cor i amb totes les seves forces.

Era taxatiu quan deia que "la medicina i el fer de metge eren un instrument adequat per servir a la vida humana".

La seva actitud professional era diferent al corrent i habitual i per això també va ser-ho com a metge singular.

La intel·ligència de Gol era polifacètica. Les seves aficions eren múltiples. Hauria sigut filòsof, sociòleg, historiador o matemàtic. La medicina el va fer renunciar a que la seva ment s'enriquís en tants altres coneixements humans que tant valorava, però no li haurien permès servir alhora en la seva pròpia vida i en el centre del seu propi univers individual, familiar i social ho va fer. Els actes i atencions mèdiques no haurien d'ésser judicades tan sols sota el punt de vista de la patologia, cal també tenir present que han d'ésser aplicades a l'home a favor de la seva vida i del retorn a la seva activitat.

Heus aquí la vocació de Jordi Gol i Gurina: estimar la vida, servir a la vida humana i fer-la estimar als altres.

Els homes que posseeixen la més entranyable virtut humana: "estimar", es caracteritzen per la generositat.

L'amor que sentia Gol per tot, per la creació, per l'univers, per la terra, pel país, pels homes i dones, particularment quan els mancava la salut biològica, era extraordinari. I fer de metge amb totes les seves conseqüències implica profunds compromisos professionals, que Gol ni evitava ni rebutjava. La por de viure, la por a la mort, l'avortament, l'anticoncepció, la fecundació artificial, l'eutanàsia i altres, són qüestions importants que formen una problemàtica permanent del metge pels seus vessants biològics, ètics i fins i tot econòmics.

D'altra banda, la "lleï d'estimar els altres" que tan gravitava en l'esperit de Gol, comprenia l'empar d'aquell moribund, o d'aquell malalt de càncer intractable, o d'un altre que, a més de malalt era agresiut, un drogadicte de difícil diagnòstic...la problemàtica quotidiana del metge és persistent i determina unes exigències professionals que ens obliguen amb freqüència a veure-les des d'un punt de vista "de l'estimar als altres".

Gol tenia molt clar que els vells esquemes liberals eren bons per assistir als "benestants" i no ho eren per als "malestants", i això no li era acceptat. Per aquest motiu, tot i coneixent Gol les imperfeccions de la S.S, i tenint plena consciència de les dificultats per millorar-la, la seva

clarividència i la seva estima per als "malestants" li varen fer integrar-se.

Als seus 50 anys abandona el vell i digne camí seguit per emprendre'n un de nou: el de la S.S. i s'adona de la immensa tasca i la potencialitat que inclou, i també la disfuncionalitat que ofereix l'assistència primària. A l'entorn seu –Gol sempre liderava espontàniament- es formà un equip que, modificant les actituds essencials, acollint i atenent totes les qüestions, responent-hi adequadament va assolir l'èxit com a resultat final.

Gol era un humanista en l'estricta sentit del mot. Ho era perquè el seu interès suprem eren la vida i l'home. La medicina era un instrument per servir ambdós i l'ofici de metge li brollava del mig del seu humanisme extens i profund. Exercint l'ofici la vida li oferia també el coneixement de l'home quan és més autèntic, és a dir, quan pateix.

El seu progressisme era lluminós. Les seves inquietuds solien ésser el resultat de l'observació dels fenòmens i efectes de la vida dels homes i del seu entorn. Era un profund observador de la vida humana.

La madura naturalitat de Gol li permetia endinsar-se en les més variades qüestions. El seu do de reflexió feia que els seus suggeriments i apreciacions no fossin mai fruit de la improvisació. El seu pensament era el d'una mentalitat precisa que exposava sempre amb una corprenedora naturalitat plena d'interès i motivada sempre per la recerca del bé o del millor.

A messura que parlava, la seva autoritat era creixent fins arribar a la persuasió.

Un home que pensa, estima i es dóna a si mateix, tenint en compte que l'amor és més gran com menys espera de l'estimat, ens permet afirmar que Jordi Gol i Gurina és mereixedor de l'amor dels seus semblants i contemporanis. El premi que avui celebrem, que rebo amb tant de goig com sorpresa, és exponent de la voluntat unànime que la vostra memòria el faci viure entre nosaltres i els que ens seguiran.

Gol entrà a l'eternitat el dia 9 de desembre de 1.985. El dia 19 de

novembre del mateix any, 20 dies abans de la seva mort, parlant amb el seu amic Oriol Casassas i recordant la necrològica que aquest havia dedicat a l'amic Pere Calafell, de forma sorprenent va dir-li: "quan me la facis, Oriol, i preferiria que fos un dia llunyà....podries dir, per exemple, que en Gol ha estat un tímid i un mandrós, però feliç d'amor. Sensualment enamorat del seu país, de la seva terra, del seu cel i del seu mar i, per extensió, de tota la bola de l'univers, de la Creació, feliç de tot això com un nano amb sabates noves. I enamorat de la vida, i de la Vida, sobretot de la vida d'unes divertides criatures per les que ha sentit una gran estima, una irresistible tendresa i potser una excessiva tolerància. Que en aquesta alegria de viure hi ha l'arrel del seu patriotisme, de la seva opció religiosa, del seu treball i del seu ofici de metge".

Tot això pot resumir-se en aquest desig!! Que els metges d'avui i de demà en sentir el nom de Jordi Gol i Gurina sàpiguen que no sols fou un gran metge, que ja és molt, sinó una altra cosa tan difícil, tan rara, tan divinament eficient: que era senzillament BO!!

Gràcies, Jordi, per haver il·luminat la nostra, amb la llum de la teva VIDA!!.

Gràcies, Senyor, per la vida de Jordi Gol i Gurina!!.

Parlament del Dr. Jordi Font i Rodon

Premi Jordi Gol i Gurina 1.990

Honorables consellers, senyores, senyors:

En nom de tots els qui hem obtingut enguany els premis concedits per l'ACMCB, em plau de correspondre ara amb agraïment a aquestes preuades distincions.

Agraïment a la Junta de Govern, al nostre president i a cadascun dels seus membres, a tots els companys de l'Acadèmia, i als qui, moguts per l'estimació que ens teniu, heu volgut que se'ns atorguessin aquests guardons.

L'estimació i l'apreci que ens heu mostrat el volem compartir amb aquelles persones que col·laboren amb nosaltres, especialment les que mereixen ésser més destacades i de les quals possiblement mai no se'n faci menció especial.

Quant a mi no puc deixar de pensar en els companys de la Fundació Vidal i Barraquer, de l'Hospital de Sant Pere Claver, els amics de l'Institut de Psicoanàlisi de Barcelona, els companys de la Facultat de Medicina de la Universitat de Barcelona, i en tants companys psiquiatres i psicòlegs dels quals molt aprenc i amb els qui comparteixo els afanys i les alegries d'acompanyar els malalts per ajudar-los a viure millor.

I encara entre els companys, vull mencionar les generacions de metges joves que m'han ajudat i m'estimulen a mirar amb una visió generosa, a llarga distància, amb una visió neta i a voltes arriscada.

Finalment, penso també en el caliu i l'encoratjament que em dóna la meva pròpia família i la Companyia de Jesús a la que, com sabeu, ben joiosament pertanyo.

En limitaré a glossar durant uns breus minuts el "premi Jordi Gol". Hom es pregunta el per què d'aquest premi. És un premi, crec jo, no tant dirigit a la persona, a una persona que el rep, sinó a una actitud davant la Medicina i davant el malalt. És un premi a una manera de concebre i exercir la Medicina de la qual en Jordi Gol va crear una personalització tipificable i que es proposa com a imitable. És un estímul per anar endavant.

Doncs bé, jo us puc donar ara una visió, la meva, de les actituds d'en Jordi Gol que naixien de la seva manera de pensar i de viure. Això si que ho faig amb gust aquesta nit.

En Jordi era el company i amic de debò, company de curs d'aquesta entranyable promoció autodenominada Hipòcrates, a la qual també pertanyo i que avui esta ací tan ben representada.

Si anem als "antecedents personals" d'en Jordi, i el que avui en diem els "esdeveniments vitals" que li va tocar viure, ens trobem a l'any 1942 amb tota una generació de joves que s'inicien a la Universitat. Era poc després de la nostra guerra civil. Generació llançada a una remarcable, i sovint clandestina, lluita de difícil equilibri entre, d'una banda, la necessitat d'esforços seriosos de construcció de la nostra societat sobre bases científiques i humanes, i d'altra banda el poc estímul, o millor, el desencís de les experiències polítiques i socials viscudes per la generació precedent. Em sembla que aquest clima va ser propici per fer despertar en nosaltres un instint de recerca d'objectius i d'ideals que fossin fiables, que donessin sentit i vida a la nostra malparada societat. ¿Ens caldria ara, després de 40 anys, veure com allò que creïem i buscàvem continua essent un valor que no caduca amb el temps?

En Jordi era un home amb inspiració i que sabia inspirar els altres. I el que encara és més preuat i més rar, sabia escoltar la inspiració dels altres i fer-la créixer, fer-la arribar a bon terme. I no sols l'inspiració dels altres sinó també les maneres de treballar seriosament i rigorosa.

Comunicava entusiasme i calidesa en parlar. Perquè el seu estil de fer i de parlar era un anar traspuant quelcom que ell vivia en el seu interior, el seu esperit... Tal volta per això he usat el mot "inspiració." Inspiració que no era improvisació sinó el fruit de la seva intuïció de saber integrar i ben utilitzar tots els recursos científicotècnics que ens ofereix la medicina.

Per tot això va ésser un catalitzador de treballs en equip. Ell convocava, feia participar obertament dels suggeriments rebuts; la informació, la posava a l'abast de tothom, sense gasiveria, ni afany de personalisme. Necessitava, segons la seva pròpia expressió "ésser fecundat per l'altre", i conjugar a poc a poc les elaboracions gestades per l'equip. La seva tasca era feta per a la gent i amb la gent. Tota una manera d'entendre i de viure.

En la pràctica assistencial, era un home que es feia càrrec a fons del que el pacient li deia i del que en realitat el pacient li hauria volgut dir si ho hagués sabut i ho hagués pogut dir; ell se'n feia càrrec i ho entenia perquè estimava el pacient. Tal com era. I estimava els pacients més senzills i els pesats, aquells que en la nostra societat queden fàcilment marginats.

La seva assistència al malalt encara avui és enyorada per molts d'ells.

Fins a tal punt que, després de la seva mort, vàrem tenir ocasió de veure malalts seus que havien fet una depressió perquè la pèrdua experimentada no la podien fàcilment reparar.

Ara bé: aquesta manera de ser i de fer d'en Jordi tal volta és la faceta més coneguda i dita. Però això no és encara, em sembla a mi, el que li dóna una dimensió de major profunditat, el que fa que es pugui dir que en Jordi era de veres un metge humà del segle XX, o si voleu, humanista, si a aquest mot no se li dóna una connotació dubtosa...., La humanitat d'en Gol, la Medicina humana que ell exercia, no era només una desitjable bonhomia feta d'un bon tracte humà degut al seu bon caràcter. Quedaria afeblida i desvirtuada si solament fos això.

Tenia intuïció i calava a fons el que era i podia arribar a ésser la persona humana posada en el seu entorn, tant quan aquesta persona

estava sana com quan emmalaltia. Per això vivia la Medicina com una ciència antropològica que investiga, coneix, reflexiona i opera sobre les persones –no solament sobre dades tècniques-, i ho feia des d'una perspectiva pròpia, des de la seva cosmovisió.

I ara entra ací una opinió meua: la perspectiva del món i de la vida, que hom té –m'atreuria a dir la ideologia si no li carreguéssim un pes de rigidesa- pot ésser declarada o bé quedar implícita, pot fer-se conscient o restar no conscient, però en tot cas hi és sempre. I és important adonar-se'n, per tal de mantenir-se científicament lúcid, realista i humil, i no enganyar-se ni enganyar, tot restant acceptador i fidel a la pròpia ideologia que és com una "matriu disciplinària" sobre la qual es generen les nostres elaboracions mentals, els nostres convenciments que afecten no sols les relacions humanes sino també les construccions i hipòtesis científiques.

Doncs bé, en Gol n'era ben conscient, d'això. Era un home apassionat, per la Filosofia de la Ciència. Des d'una visió personal pròpia, sense cap mena d'enfarfegament, procurava la integració dels diversos coneixements sobre l'home, base sobre la qual poder reflexionar, pensar i ajudar després els altres a viure més humanament. Quina altra cosa va ésser, si no, la ja proverbial aproximació a la noció de Salut, que va veure la llum a Perpinyà en el memorable congrés de l'any 1976?

Noció de Salut carregada de tonalitats antropològiques personals, però cal dir també, nascudes o, almenys, alimentades a la nostra pròpia terra i gestades amb els esforços i la reflexió de molts. Era com l'albada de la col·laboració científica interdisciplinària. D'aquest fet interdisciplinari, que és un altre dels aspectes de la visió humana de la Medicina que tenia en Gol.

Encara podríem dir una perspectiva bàsica de la seva Medicina humana. En Gol creia en les persones, i creia en la vida; hi tenia una confiança bàsica. Creia, també, en una Vida amb majúscula, la de Déu, amb esperit lliure, amb gran respecte pels altres, amb una madura preciació dels interrogants que no es poden contestar però que es poden creure.

En instituir el premi que porta el seu nom, tal com he dit al principi,

ensem que s'ha volgut fer un reconeixement de la beneficiosa influència de la seva obra, no tant per admirar-la estàticament com per estimular i perpetuar l'estil d'en Gol, de cara a les noves generacions de metges que esteu avui ací representats. Parlar d'en Jordi Gol, és parlar de valors en la vida mèdica, que ell va personalitzar i que ens dissenyen un model que volem compartir i que ens pot estimular.

Recullo tres aspectes d'aquest model en l'exercici de la Medicina que crec que eren presents en el fer i en el viure d'en Jordi:

Un treball seriós d'aprofundiment en l'aspecte científic, fet no per a engruixir el propi currículum o la llista de publicacions que puntuen...i poder donar accés a càrrecs de prestigi i de poder, sinó per honesta fidelitat al que se'ns demana i per una sana curiositat investigadora davant les necessitats i les noves possibilitats i els horitzons mèdics que van sorgint: socials, psicològics, etc. I amb això viure la Medicina ben plenament donant a la vida humana tota, i també a la mort, un sentit constructiu i creatiu.

Un respecte total a la persona per ella mateixa. Un respecte total a les seves conviccions, a la seva ideologia, a la seva consciència. Ajudant-la perquè pugui desenvolupar-se lliurement, sense que l'ascendent que en ella exerceix el professional metge indueixi la persona a les conviccions del professional, per bones que puguin ser, però que són alienes a la mateixa persona.

I saber escoltar, amb gust, els més senzills i mancats de recursos humans, els desnonats en les fases terminals de malalties letals.

Escoltar amb la disponibilitat de qui sap que ell mateix necessita dels altres i que junt amb els altres podrà anar transformant i millorant la història dels humans, ajudant a integrar-se a cada persona.

I confiar en les persones, a risc d'equivocar-se. Com hi creia en Jordi, en la gent!.

Obtenir goig en l'exercici de la Medicina, compatible amb totes les penalitats que pugui comportar. Encara que de vegades ens ho posin tan difícil...

Viure satisfet sabent que el que es fa val la pena. Com li agradava i com gaudia en Gol del seu treball! Era una il·lusió encorada en unes conviccions fonamentals conreades durant tota la vida.

És un indicador, crec, d'una bona orientació vocacional de la professió. El que, en definitiva i de cara al futur, espero que contribueixi a donar la vertadera identitat de la vocació a la Medicina.

I amb això acabo. Perquè un dels meus ben estimats mestres en la Medicina ens aconsellava que quan féssim un escrit li donéssim només l'extensió que fos proporcional a l'originalitat del que volíem dir. Temo que ara ja he esgotat sobradament aquesta proporcionalitat entre l'extensió i l'originalitat del meu escrit...

Només em resta demanar-vos que, ja que en Jordi Gol no és entre nosaltres amb la seva engrescadora presència, puguem retre homenatge a la seva estimada muller Isabel, ací present, a la nostra benvolguda Isabel. A ella, doncs, que ha compartit amb en Jordi la seva vida i els seus mèrits, el nostre cordial aplaudiment.

Parlament del Dr. Joaquim Ramis i Coris
Premi Jordi Gol i Gurina 1.991

Honorable Senyor Conseller de Sanitat i Seguretat Social

Honorable Senyor Conseller d'Ensenyament

Senyora Marta Ferrusola

Senyor President del Consells de Col·legis de Metges de Catalunya i
ahora del Col·legi de Metges de Barcelona

Senyor President de l'Acadèmia de Ciències Mèdiques de Catalunya i
de Balears

Senyor President de la Real Acadèmia de Medicina

Senyor Directors Generals

Amigues, amics,

Mai m'havia trobat en unes condicions que em causessin tanta violència com la que estic patint aquest moments.... i espero que no haurè de trobar-m'hi novament.

Quan fa unes setmanes el Secretari General de l'Acadèmia de Ciències Mèdiques, primer telefònicament i posteriorment mitjançant una nota escrita, em notificà la concessió del Premi Jordi Gol, em vaig quedar profundament sorprès. No vaig negarme a acceptar-lo com hauria d'haver estat. I és que –entre d'altres molts defectes- en tinc un d'important, i que m'ha portat més d'un problema i més d'un mal de

cap: en costa dir NO. I per no negar-m'hi d'entrada, aquí em teniu avergonyit per partida doble:

1er perquè públicament he de renonèixer aquest defecte, en no haver gosat negar-m'hi de bon principi.... i

2on perquè estic segur –i creguim que ho dic de cor- que no sóc mereixedor d'aquest reconeixement públic com el que estem vivint aquests moments.

Però malgrat aquestes raons, he trobat uns motius per agrair aquesta deferència. És per això que accepto de bon grat, i fins i tot amb complaença –i perdonin la immodèstia- la celebració d'aquest acte. No ho accepto per mi. De la meva persona poden comptar amb una certa constància i una fidelitat a uns principis. Constància i fidelitat que són deguts –ultra un profund arrelament a la terra, als homes i a la seva transcendència –a l'exemple que ens han donat els nostres predecessors, els nostres mestres i sobretot els cercles d'amics, de companys de treball, que des de molt jovenets m'han ajudat, o potser –perquè no?- ens hem ajudat mútuament.

La tasca que al llarg dels anys hem anat realitzant ha estat una tasca d'equip, una tasca de conjunt. I és això que ens ha permès fer quelcom. Segurament menys del que hauríem pogut fer. És per això que avui accepto aquest reconeixement: no per mi, sinó per tants i tants amics i companys que han col·laborat en dotzenes de tasques. Alguns dels companys han quedat a mig camí, els tenim en el nostre cor i en el nostre record; d'altres continuen treballant; uns són coneguts, però molts ningú no els coneix. Han treballat amb il·lusió i esperança en el més complet dels anonimats fent una feina, una tasca callada, però eficient i essent el suport d'accions ben positives.

És per aquests amics que agraeixo aquesta greu responsabilitat d'haver acceptat el Premi Jordi Gol; no per tant en nom propi sinó en nom de tots aquests companys que des de fa molts anys hem trobat en moltes i diferent tasques: algunes reexides, altres oblidades o desconegudes, però totes elles hem de compartir el gran do de l'amistat i el goig del treball conjunt.

Voldria parlar uns breus minuts del perquè d'aquest Premi, o més

ben dit d'una sèrie de característiques que han compartir molts dels nostres predecessors i els amics i companys que fa un moment esmentava.

I perdonin que sigui un premiat que els en parli, però ho faré en reconeixement i record dels nostres mestres i predecessors i d'aquests amics i companys que hem treballat junts, encara que sigui sense el seu permís.

En l'acta fundacional del Premi Jordi Gol consta que "s'institueix aquest Premi per reconèixer i fer pública la influència mantinguda o sentida a Catalunya o a les Illes Balears, la qualitat de la tasca duta a terme, l'impacte produït sobre la comunitat, i la utilització i difusió de la llengua catalana, per part d'un professional de les Ciències de la Salut", i en les seves bases, l'article 1er. diu: "Aquest Premi serà destinat a premiar i fer pública la trajectòria professional i humana d'un metge o un altre professional de la Salut vinculat a països de parla catalana".

En faria vergonya o em consideraria un orgullós si, en llegir aquests punts, em considerés el receptor exclusiu del Premi. Ja deia fa uns moments que si bé s'ha posat el meu nom en la seva concessió, crec que la lectura s'hauria de fer en plural, és a dir que en parlar d'un professional, jo llegeixo "professionals" i en parlar d'un metge o un altre professional de la salut, jo llegeixo: "d'uns metges i uns professionals de la salut".

Sense el permís d'ells, per tant, però sí recordant la seva tasca i el seu treball de molts anys, els volia parlar d'unes característiques comunes:

Unes primeres característiques són el seny i la rauxa que, segons paraules del malaguanyat Vicens Vives, han estat els motors del caràcter del nostre poble. La rauxa que fa que més de 100 anys uns estudiants de medicina –val la perna recordar-los: Josep A. Barraquer, Salvador Cardenal, Manuel Riba, Manuel del Villar i Joan Viura,- es reuniren per lluitar contra l'ensenyament retòric i ple de tòpics i per intentar reparar, segons paraules seves, "la vacuïtat i la manca de nocions a què condueix l'ensenyament oral de les ciències mèdiques", i el seny dels seus seguidors que han permès la persistència d'aquesta iniciativa arrauxada,

transformant-la en l'entitat mèdicocientífica més prestigiosa del país i que continua essent un centre de confluència d'interessos mèdics, sanitaris i socials.

Rauxa o folia dels amics i companys que, en plena repressió cultural, nacional i social, es rebel·laren contra la injustícia social, contra la manca de llibertat, contra l'estat malmès de la nostra llengua i que iniciaren una lluita en condicions penoses, i també del seu seny que els ha permés persistir en la lluita tant a ells com als seus continuadors.

Una altra característica per esmentar és l'esforç. La història de la nostra Acadèmia, del nostre país, és una història d'esforços. Fou necessari un esforç d'imaginació dels estudiants esmentats, i també d'engrescament per encomanar llur idea a d'altres companys i amics. No creïem que hagués sigut possible portar a terme l'obra de l'Acadèmia sense esforçar-se. Ni tampoc hagués sigut possible que els continuadors d'aquesta obra haguessin estat capaços de fer-la fructificar sense posar-hi tot l'esforç possible. Ni tampoc hagués sigut possible sense un considerable esforç portar a terme la represa després de la maltempsada pels homes i dones que endegaren les entitats emmudides o intervingudes com foren la Societat Catalana de Biologia, els Congressos de Metges i Biòlegs, la Mutual Mèdica, les Monografies Mèdiques que en principi es reprengueren per l'esforç de l'Agrupació Democràtica de Metges, la recuperació democràtica dels Col·legis de Metges, la vinculació amb l'AMIEV, els Fulls lexicogràfics, la Societat Catalana de Pediatria, la nostra Acadèmia i els seus Annals de Medicina i tantes i tantes iniciatives i entitats més. És així que la història humana és una història d'esforços, i la història de l'Acadèmia és una història d'esforços, i la història de Catalunya és un conjunt d'esforços... o millor una successió d'esforços. I no podem deixar d'aportar-hi el nostre esforç, per mins que sigui, ni podem prescindir de ningú per poc esforçat que sigui.

També hem d'esmentar la il·lusió. I quan diem il·lusió podem dir projecte. Sense un projecte no hi ha il·lusió. Fins i tot un projecte personal genera il·lusió i aquesta il·lusió s'encomana i pot contribuir a il·lusionar una col·lectivitat. Perquè les coses rutllin, cal fer-les amb il·lusió. En la història del nostre país, la il·lusió té molt a veure-hi: il·lusió perquè els homes i dones tinguin un país millor. Il·lusió per millorar les nostres

entitats, il·lusió per portar endavant les nostres institucions. L'Acadèmia no existiria si aquells estudiants no haguessin posat il·lusió en el seu projecte i en la seva idea.

I avui dia no estaríem aquí si no s'hagués posat il·lusió en aquesta recuperació de les nostres entitats, de les nostres Institucions.

I l'entusiasme.....Res no va bé si no es fa amb entusiasme, amb l'alegria de la feina ben feta. L'entusiasme i l'engrescament són donats per unes conviccions ben concretes del que hom desitja i del que es creu apropiat per a la tasca que s'intenta portar a terme. Fou necessari l'entusiasme d'aquells estudiants, ja que sense ells no hauria estat possible l'eixamplament del nucli inicial.

Tampoc no seria possible que els continuadors d'aquesta institució haguessin estat capaços de fer-la fructificar si no és posant-hi entusiasme i esforç. I han sigut necessaris l'alegria, l'entusiasme dels amics i companys per portar a terme les accions conjuntes que tots plegats hem realitzat.

És així com s'ha fet la història dels homes: d'esforços, d'il·lusions, d'entusiasmes, de follies, de rauxes, de seny. I la nostra història, també és això; esforç, il·lusió, entusiasme, rauxa i seny....

I un últim punt voldria esmentar: la necessitat d'entitats i institucions que apleguin uns homes i dones que tinguin unes inquietuds afins. Perquè si volem un país millor, si volem millorar la convivència, si volem millorar la vida dels ciutadans, és molt difícil fer-ho individualment o personalment. Òbviament que hi ha i hi ha hagut personalitats prou compromeses i responsables que han fet molt pels homes i dones del món i de casa nostra. Però la gran majoria, a més d'intentar donar un bon exemple, hem d'actuar col·lectivament, no desitjant protagonismes, però si posant el nostre esforç, el nostre gra de sorra a través de l'entitat o de la institució en la qual treballem.

Hem parlat del nostre passat i hem de continuar parlant-ne. Un país sense història és un país per fer i en el nostre en tenim moltes coses fetes. Però no tot ho està de fet; no hem de pensar que sols ens resta continuar una tasca ja marcada. No si val retreure mèrits ni a reclamar

medalles perquè tots hem actuat per convicció, segons digué un amic malauradament ja desaparegut. Queda molt per fer i sabem de molta gent que està plena d'iniciatives i que està adelerada per portar-les a bon fi... I és aquí on veiem el gran futur i la gran juvenesa de la nostra Acadèmia, del nostre país. La concretització dels projectes, de les possibles realitzacions, no sabem si nosaltres en serem protagonistes, si les veurem realitzades. Però això ens fa ser optimistes: perquè entre tots fem camí i perquè sabem que s'hi arribarà, encara que no sabem quan. Que hi ha risc d'equivocar-se? És evident. És possible errar el camí, el que no s'arrisca, no s'equivocarà mai, però, en canvi, no avançarà ni farà avançar la col·lectivitat en què està immers. No podem tenir l'egoisme de veure plasmats tots els nostres projectes, farem els possibles perquè així sigui, però com que tenim fe en els homes, no ens podem limitar a una data fixa. Hem de comprendre que allà on no arribarem nosaltres serà assolit pels que ens succeeixin.

Hi ha un altre motiu d'estar orgullosos del Premi: és pel nom que porta. De les característiques que esmentàvem: il·lusió, esforç, entusiasme, en Jordi Gol n'era un enamorat. I també era un home ple de seny. Un seny que li serví per a decidir-se a llançar-se a la folia quan ho cregué necessari. Folia o rauxa que li permeté omplir la seva vida de fets o accions plens de profit per als homes i dones que tinguérem la gran sort de conviure amb ell; d'entendre la seva folia per l'estimació de les criatures humanes; de constatar la fidelitat a uns ideals de transcendència de la vida, d'una integració i una estimació a la terra que el veié néixer i a una col·laboració estreta i entranyable amb les entitats i institucions a que pertangué. En Jordi Gol era dels que creia que la vida no se'ns dóna perquè la mantinguem improductiva o tancada en una llòbrega presó. La vida se'ns dóna per a participar-ne, per a viure-la. I cal que ens deixem portar pel gran corrent de la vida. Estem esperançats que el seu exemple, que la llavor d'inquietuds que deixà, podrà fructificar durant molts anys.

Tot i l'agraïment que els companys i jo mateix sentim per la concessió d'aquest Premi, no voldria –no volen els amics- que es considerés aquest acte com un final d'etapa o el final d'una tasca realitzada. Ni tan sols podem considerar-lo un graó o un replà de descans. La feina a fer a casa nostra, el treball que hem de fer pels homes i dones del món i de manera immediata pels que conviuen amb nosaltres, és prou important

i prou urgent per a no permetre'ns el descans. Solament podem mirar enrere per estimular-nos, per prendre exemple del que han fet els nostres esforçats antecessors i, a la vegada, observar el que queda per fer... El record ha de servir per estimular-nos, però no per quedar satisfets o cofois.

No m'he d'estendre més. Vostès han vingut per festejar l'Acadèmia, però no a sentir un discurs d'un premiat que no té la facilitat de paraula que s'hauria de tenir en aquests actes.

Voldria, però, finalitzar aquest breu parlament amb unes paraules que foren dites ja fa molts anys. L'any 1.903, aviat farà noranta anys, era President de l'Acadèmia Felip Proubasta. En el discurs d'inauguració de les activitats d'aquell any, entre altres consideracions digué: "Considerar els mestres, respectar tothom i alentir la joventut ha sigut sempre lo ritme ab que ha bategat lo cor de l'Acadèmia i ho serà sempre". Crec que nosaltres podem fer nostres aquestes consideracions dient que, a més de "considerar els mestres i respectar tothom", "alentem d'una manera especial el nostre jovent". Nosaltres hem fet un camí –bo o equivocat, la història ho jutjarà- però ells, vosaltres els joves, l'haureu de perfeccionar i l'heu de fer vostre per aconseguir una perfecta convivència entre els homes i dones de casa nostra i entre els homes i dones de tots els països, de manera que cada dia hi hagi més llibertat, més solidaritat i més equitat entre tots els homes i dones, entre tots els països. Alentem, doncs, d'una manera especial el jovent, ja que creiem fermament en les seves possibilitats i en la seva força.

I ja al final del seu discurs Felip Proubasta afegí: "Lo foch és encés, la llar de nostre casa és gran: tot home de bona voluntat hi té cabuda". Crec que nosaltres podem afegir que aquest foc de què ens parla Proubasta, continua encès, però amb l'avantatge que hi ha molta més brasa que mai.

